
ROZDZIAŁ 4

Opieka społeczna a praca

Informacje na temat istniejących możliwości	strona 2
Praca a drugorzędne zasiłki socjalne	strona 5
Rejestracja w przypadku gdy współmałżonek/partner pracuje	strona 7
Małżonkowie rejestrujący się jako bezrobotni	page 60
Świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci a praca	page 61
Praca w niepełnym wymiarze godzin a osoby niepełnosprawne	page 62
Świadczenia finansowe dla pracujących osób niepełnosprawnych	page 64
Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (FIS)	page 65
Program wspierania pracy w niepełnym wymiarze godzin	page 66
Społeczny program zatrudnienia (CE)	page 67
Inicjatywa dla pracy (JI)	page 73
Dodatek w ramach programu Powrót do pracy	page 73
Dodatek do przychodu z tytułu pracy	page 75
Samozatrudnienie	page 77
Dodatek dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy	page 77
Program pomocy na rzecz społeczności lokalnych	page 78
Prawa pracownicze	page 80

Informacje na temat istniejących możliwości

Niniejszy rozdział przedstawia różne możliwości dostępne dla osób bezrobotnych podejmujących pracę w pełnym lub niepełnym wymiarze godzin, jak również w ramach programów dla bezrobotnych.

Podejmując pracę w ramach etatu lub programu, ważne jest, aby zdawać sobie sprawę z pełnego zakresu dostępnego wsparcia. W niniejszym rozdziale zamierzamy przedstawić ten zakres jak najpełniej, zachęcając jednak do szukania dodatkowych informacji i pomocy, jeżeli będzie to konieczne.

Warto zauważyć, że od czerwca 2007 r. weszły w życie ważne zmiany w zakresie procedury badania dochodów na potrzeby przyznawania dodatku z tytułu wynajmu. Ponadto, pod koniec września 2007 r. wejdzie w życie więcej korzystnych postanowień dotyczących szacowania dochodów na potrzeby przyznawania zapomogi dla osób poszukujących pracy, dodatku przedemerytalnego, dodatku z tytułu niepełnosprawności, dodatku rolniczego oraz w przypadku płatności na rzecz osób dorosłych, na które przysługuje świadczenie.

Praca a drugorzędne zasiłki socjalne

Jeżeli suma świadczeń socjalnych i rodzinnych oraz zarobków z tytułu zatrudnienia przekracza pełną stawkę odpowiednich dodatkowych świadczeń socjalnych (Supplementary Welfare Allowance, SWA), będzie to miało wpływ na drugorzędne zasiłki socjalne (secondary benefits).

Stawki dodatkowych świadczeń socjalnych są następujące: stawka na osobę €185,80, stawka na osobę dorosłą, na którą przysługuje świadczenie €123,30 i stawka na dziecko na utrzymaniu €22,00. Przykładowo, para z jednym dzieckiem mogłaby uzyskać dochód z tytułu dodatkowych świadczeń socjalnych w wysokości €185,80 + €123,30 + €22,00 = €331,10. Jeżeli suma świadczeń socjalnych i zarobków z tytułu zatrudnienia przekracza łączną kwotę dodatkowych świadczeń socjalnych, będzie to miało wpływ na drugorzędne zasiłki socjalne.

- W przypadku otrzymywania dodatku z tytułu wynajmu lub z tytułu kredytu hipotecznego (Rent/Mortgage Interest Supplement) i podjęcia pracy na część etatu (mniej niż 30 godzin), pierwsze €75 wynagrodzenia nie będzie uwzględniane na potrzeby wyliczenia wysokości świadczenia. Ponadto, nie uwzględnia się również 25% dochodu powyżej €75, natomiast bierze się pod uwagę pozostałe 75% dochodu na potrzeby wyliczenia dodatku z tytułu wynajmu lub kredytu hipotecznego. Przykład: dochód z tytułu pracy = €150, nieuwzględniona kwota €75 = bilans €75, w dalszej kolejności nieuwzględnione 25% bilansu = €75 - 25% (€18,75), całkowita

niewuwzględniona kwota = €93,75 (€75 + €18,75). Dochód = €150 minus niewuwzględniona kwota €93,75 = dochód szacunkowy w wysokości €56,25 (€150 - €93,75).

- Osoba pracująca ponad 30 godzin tygodniowo może nie kwalifikować się do otrzymywania dodatku z tytułu wynajmu, o ile nie uzyska statusu osoby „potrzebującej zamieszkania” w ramach programu Dofinansowania wynajmu mieszkań (Rental Accommodation Scheme, RAS) za pośrednictwem lokalnych władz.
- Osoby pobierające dodatek z tytułu wynajmu, które zostały uznane za osoby potrzebujące zamieszkania w ramach programu Dofinansowania wynajmu mieszkań, mogą podjąć pracę w pełnym wymiarze godzin i w dalszym ciągu ubiegać się o dodatek z tytułu wynajmu.
- Dochody osób objętych programem Dofinansowania wynajmu mieszkań będą szacowane na zasadach programów Zróżnicowanego wynajmu, prowadzonych przez władze lokalne.

Zasiłki z tytułu opieki nad dziećmi wypłacane uczestnikom zatwierdzonych kursów szkoleniowych nie są brane pod uwagę dla celów obliczania dodatku z tytułu wynajmu i kredytu hipotecznego.

- W przypadku gdy dana osoba otrzymuje świadczenie, które nie jest uzależnione od badania dochodów (np. emeryturę wypłacaną przez państwo z tytułu opłacanych składek (State Contributory Pension), emeryturę wypłacaną przez państwo z tytułu wejścia w wiek poprodukcyjny (State Pension (Transition)), rentę dla wdów i wdowców z tytułu opłacania składek (Widow/er's Contributory Pension), rentę dla osób niewidomych (Blind Pension) lub rentę inwalidzką (Invalidity Pension)) oraz otrzymuje dodatek na paliwo, każdy poddawany ocenie szacunkowej dochód do wysokości €100 wygenerowany przez tę osobę lub jakiegokolwiek członka jej gospodarstwa domowego nie będzie brany pod uwagę. Osoba, której łączny dochód podlegający oszacowaniu przewyższa €100, może nie zakwalifikować się do otrzymywania dodatku na paliwo (Fuel Allowance).
- Może to mieć również wpływ na otrzymywaną wyprawkę dla ucznia na nowy rok szkolny (ubranie i obuwie) (Back to School Clothing & Footwear Allowance); informacje dotyczące tego świadczenia znajdują się we wskazówkach zamieszczonych w rozdziale 2.
- Czynniki wyznaczane przez władze lokalne może wzrosnąć.

- Istnieje możliwość utraty karty świadczeń zdrowotnych (Medical Card); informacje na temat dochodu uprawniającego do otrzymania karty świadczeń zdrowotnych i dochodu znajdują się w rozdziale 2.

Chociaż podjęcie zatrudnienia może mieć wpływ na pobierane drugorzędne zasiłki socjalne, nie należy automatycznie odrzucać możliwości podjęcia zatrudnienia. Przed podjęciem decyzji należy dokładnie sprawdzić wszystkie dostępne opcje w odniesieniu do zatrudnienia i ubiegania się o świadczenia socjalne. W celu uzyskania dodatkowych informacji, zalecamy kontakt z lokalnym centrum dla osób bezrobotnych lub INOU.

Zachowanie drugorzędnych zasiłków socjalnych

Od czerwca 2007 r. weszły w życie znaczące zmiany w zakresie zachowania drugorzędnych zasiłków socjalnych po powrocie do pracy, podjęciu zatrudnienia w ramach programu dla bezrobotnych lub kursu szkoleniowego.

- W przypadku osoby, która pobierała dodatek z tytułu wynajmu przed 6 czerwca 2007 r., jej dodatek z tytułu wynajmu nie powinien ulec zmniejszeniu z uwagi na te zmiany.

Nowe wytyczne odnoszące się do dodatku z tytułu wynajmu zostały szczegółowo omówione w rozdziale 2. Ogólnie rzecz biorąc, od 6 czerwca 2007 r., w przypadku gdy dochód przekracza stawkę dodatkowych świadczeń socjalnych na rodzinę, pierwsze €75 zarobków nie będzie uwzględniane na potrzeby wyliczenia wysokości świadczenia. Ponadto, nie uwzględnia się również 25% dochodu powyżej €75, natomiast pozostałe 75% dochodu brane jest pod uwagę podczas wyliczania dodatku z tytułu wynajmu.

Dotyczy to wyłącznie zatrudnienia w wymiarze 30 godzin tygodniowo lub mniej; lub w przypadku pracy w wymiarze ponad 30 godzin tygodniowo, sytuacji, w której dana osoba została zakwalifikowana jako „potrzebująca zamieszkania” w ramach Programu dofinansowania wynajmu mieszkań, prowadzonego za pośrednictwem lokalnych władz.

Dochód uzyskiwany w ramach programów dla bezrobotnych oraz programów związanych z powrotem do pracy może mieć wpływ na uprawnienie do otrzymywania wyprawki dla ucznia na nowy rok szkolny oraz dodatku na paliwo. Obejmuje to uczestnictwo w programie Powrót do pracy (Back to Work Allowance, BTWA), pobieranie zasiłku dla rodzin o niskich dochodach (Family Income Supplement, FIS), uczestnictwo w społeczny programie zatrudnienia (Community Employment, CE), pobieranie dodatku dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy (Back To Work Enterprise Allowance, BTWEA), dodatku do przychodu z tytułu pracy

(Revenue Job Assist) oraz uczestnictwo w programie pomocy na rzecz społeczności lokalnych (Community Services Programme).

Jeżeli dana osoba otrzymuje świadczenie dla bezrobotnych lub świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci (One-Parent Family Payment) przez co najmniej 12 miesięcy, może podjąć pracę w pełnym wymiarze godzin i zachować kartę świadczeń zdrowotnych na trzy lata. Dochód z zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzin jest uwzględniany podczas szacowania dochodów. Kwota dochodu z tytułu zatrudnienia nie ma wpływu na możliwość zachowania karty świadczeń zdrowotnych.

Osoba powracająca do pracy powinna mieć świadomość tego, że okres uczestnictwa w zatwierdzonych kursach lub programach można zaliczyć do okresu uprawniającego do uzyskania określonego świadczenia, wymaganego do zachowania dodatkowych świadczeń socjalnych. W celu uzyskania dodatkowych informacji należy skontaktować się z lokalnym centrum dla bezrobotnych lub z INOU.

Praca w niepełnym wymiarze godzin a wypłata świadczeń socjalnych

Zatrudnienie w niepełnym wymiarze godzin może wpłynąć na wypłatę świadczeń oraz drugorzędnych zasiłków socjalnych na kilka sposobów.

Osoby bezrobotne mogą pracować do trzech dni w okresie sześciu kolejnych dni i zachować prawo do części zapomogi dla osób poszukujących pracy (Jobseeker's Allowance, JA) lub zasiłku dla osób poszukujących pracy (Jobseeker's Benefit, JB). Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodziny uznaje pracę przez część dnia, nawet przez jedną godzinę, za pełny dzień zatrudnienia.

Praca w niepełnym wymiarze godzin a zasiłek dla osób poszukujących pracy

Osoba podejmująca pracę przez maksymalnie trzy dni w tygodniu może ubiegać się o zasiłek dla osób poszukujących pracy, o ile w dalszym ciągu spełnia pozostałe warunki wymagane do uzyskania tego zasiłku. Wypłata za dni pracy przypadnie, ale praca w niedzielę zazwyczaj nie wpływa na wysokość świadczenia.

Taka osoba w dalszym ciągu musi udowodnić, że naprawdę szuka zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin oraz że aktywnie szuka pracy na pozostałe trzy dni, za które pobiera zasiłek dla osób poszukujących pracy. Dodatkowe informacje na temat ubiegania się o zasiłek dla osób poszukujących pracy znajdują się w rozdziale 2.

Osoba, która otrzymuje zasiłek dla osób poszukujących pracy lub zasiłek chorobowy (Illness Benefit), nie otrzyma płatności powyżej stawki dodatku na dziecko na utrzymaniu, jeżeli jej współmałżonek/partner pracuje i osiąga dochód brutto w wysokości przekraczającej €400 tygodniowo.

Praca w niepełnym wymiarze godzin a zapomoga dla osób poszukujących pracy

Osoby otrzymujące zapomogę dla osób poszukujących pracy mogą pracować przez maksymalnie trzy dni tygodniowo i pobierać tę zapomogę przez pozostałe trzy dni, w które pozostają bez pracy. W takiej sytuacji ich dochód musi wynosić mniej niż określony próg dochodowy. Dochód z tytułu wykonywanej pracy może mieć wpływ na każdą płatność zapomogi dla osób poszukujących pracy. Takie osoby muszą w dalszym ciągu udowodnić, że naprawdę poszukują zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin na te dni, w które ubiegają się o zapomogę dla osób poszukujących pracy.

- W przypadku gdy osoba ubiegająca się o zapomogę posiada dzieci na utrzymaniu, z pobieranej zapomogi dla osób poszukujących pracy zostanie odjęte 60% jej zarobków netto (po opodatkowaniu i odliczeniu składek na PRSI i VHI/BUPA).
- W przypadku gdy osoba ubiegająca się o zapomogę nie posiada dzieci na utrzymaniu, za każdy przepracowany dzień nie będzie uwzględniana kwota €12,70, a bilans zarobków netto (po opodatkowaniu i odliczeniu składek na PRSI i VHI/BUPA) zostanie oszacowany na poziomie 60%. Od września 2007 r. ta dzienna nieuwzględniana kwota zwiększa się do €20 dziennie (do maksimum 3 dni tygodniowo).

Poniższe przykłady ilustrują stosowane procedury:

Przykład 1

Maria jest osobą samotną, pobierającą zapomogę dla osób poszukujących pracy, z prawem do świadczenia w wysokości €185,80 tygodniowo. W momencie gdy znajduje pracę w wymiarze dwóch dni na pełen etat (8 godz. dziennie) z wynagrodzeniem całkowitym w kwocie netto €138,40, jej nowa stawka zapomogi dla osób poszukujących pracy obliczana jest w następujący sposób:

Zarobki z dwóch dni (€138,40) minus dwa dni nieuwzględnianej kwoty (€12,70 x 2 = €25,40) to €138,40 - €25,40. To daje dochód podlegający oszacowaniu, w wysokości €113,00.

60% z kwoty €113,00 zostaje odjęte od zapomogi dla osób poszukujących pracy, do jakiej Maria jest uprawniona (€185,80 - €67,80), dając w rezultacie nową tygodniową stawkę zapomogi w wysokości €118,00.

Zarobki z dwóch dni pracy	€138,40
Plus wypłata zapomogi	+ €118,00
Nowy dochód na gospodarstwo domowe łącznie	€256,40

OD KOŃCA WRZEŚNIA 2007

Od końca września 2007 r. dzienna nieuwzględniana kwota zwiększa się do €20 dziennie. W powyższym przypadku nieuwzględniany dochód zwiększy się z €12,70 x 2 = €25,40 do €20 x 2 = €40. Dzięki temu odliczenie zostanie zmniejszone z €67,80 do €59,04, dając nową stawkę zapomogi w wysokości €126,76. Jej nowy całkowity przychód będzie wynosił €265,16.

Przykład 2 - PO końcu września 2007

Paweł i Anna mają dwoje dzieci na utrzymaniu oraz prawo do korzystania z długoterminowej zapomogi dla osób poszukujących pracy w wysokości €353,10. Paweł znajduje pracę na trzy dni w tygodniu, z wynagrodzeniem w wysokości €183,60 tygodniowo. Nowa stawka zapomogi dla osób poszukujących pracy na rodzinę jest liczona w następujący sposób:

- nie uwzględnia się €20 dziennie (do trzech dni), natomiast
- z pozostałej części zarobków bierze się pod uwagę 60%

Wysokość stawka zapomogi	€353,10
Dochód z tytułu zarobków z trzech dni pracy	€183,50
Nieuwzględniana kwota €60 (3 dni x €20 dziennie)	€123,50
Szacowany bilans na poziomie 60% (60% z €123,50)	€74,00
Nowa stawka zapomogi (€353,10 - €74,00)	€279,10
Plus zarobki z tytułu zatrudnienia	€183,50
Nowy dochód gospodarstwa domowego (zpomoga + zarobki)	€462,60

- Żadna osoba ubiegająca się o zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy, zasiłek przedemerytalny (Pre-Retirement Allowance, PRETA) lub dodatek dla osoby dorosłej, na którą przysługuje świadczenie w odniesieniu do jakichkolwiek z tych płatności, nie może jednocześnie pobierać zasiłku dla rodzin o niskich dochodach.
- Może to mieć również wpływ na wypłatę drugorzędnych zasiłków socjalnych; dodatkowe informacje znajdują się w rozdziale 2.

Rejestracja w przypadku gdy współmałżonek/partner pracuje

Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodziny traktuje małżeństwa i pary heteroseksualne mieszkające razem w taki sam sposób. W poniższych sekcjach wyjaśniono, w jaki sposób fakt podjęcia pracy przez współmałżonka/partnera może wpłynąć na wypłatę świadczeń.

Od końca września 2007 r. stosowane będą nowe procedury szacowania dochodów w odniesieniu do świadczeń dla osób poszukujących pracy. Stawka dla osoby dorosłej, na którą przysługuje świadczenie wynosi €123,30. Wysokość świadczenia oparta jest na stawce rodzinnej – mniej dochodów poddawanych jest ocenie szacunkowej.

W niektórych rodzinach tylko jeden partner rejestruje się na potrzeby otrzymywania świadczeń z tytułu zapomogi dla osób poszukujących pracy, chociaż obydwoje mogą być samodzielnie uprawnieni do ubiegania się o tę zapomogę. Ministerstwo używa określenia „Osoba dorosła, na którą przysługuje świadczenie” (Qualified Adult) w odniesieniu do współmałżonków/partnerów osób rejestrujących się.

Osoba dorosła, na którą przysługuje świadczenie – do końca września 2007 r.

Gdy osoba dorosła, na którą przysługuje świadczenie, znajduje zatrudnienie, wysokość świadczenia dla osoby ubiegającej się o zasiłki będzie wyliczana w następujący sposób:

Zasiłek dla osób poszukujących pracy

W przypadku osób ubiegających się o zasiłek dla osób poszukujących pracy, których współmałżonek/partner zarabia mniej niż €100 tygodniowo, część płatności przypadająca na osobę dorosłą, na którą przysługuje świadczenie nie ulega zmianie. Jeżeli współmałżonek/partner zarabia ponad €100 tygodniowo, stosowana jest tylko zasada nr 1.

Zapomoga dla osób poszukujących pracy

W przypadku tych osób ubiegających się o zapomogę dla osób poszukujących pracy, których współmałżonek/partner zarabia do €100,00 tygodniowo, stosowana jest tylko zasada nr 2 przedstawiona poniżej. Jeżeli współmałżonek/partner zarabia ponad €100 tygodniowo, stosowane są obydwie zasady, nr 1 i nr 2.

- Zasada nr 1

Gdy współmałżonek/partner osoby ubiegającej się o zasiłek lub zapomogę dla osób poszukujących pracy zarabia od €100 do €280 tygodniowo brutto, nadal uważany jest za osobę dorosłą, na którą przysługuje świadczenie. Jednak wysokość tego świadczenia zostanie ograniczona.

Gdy współmałżonek/partner osoby ubiegającej się o zasiłek lub zapomogę dla osób poszukujących pracy zarabia ponad €280 brutto tygodniowo, przestaje kwalifikować się jako „osoba dorosła, na którą przysługuje świadczenie”, a tym samym dodatek z tego tytułu nie jest wypłacany. Wzrost płatny na dziecko, na które przysługuje świadczenie, zostaje zmniejszony do połowy stawki na dziecko pozostające na utrzymaniu.

- Tylko zasiłek dla osób poszukujących pracy: Osoba, której współmałżonek/partner pracuje i osiąga dochód brutto przekraczający €400 tygodniowo, nie otrzyma dodatku na dziecko na utrzymaniu.

Poniżej przedstawiono stawki dla dorosłych, na których przysługuje świadczenie (czyli współmałżonków/partnerów), osiągających zarobki brutto w kwocie od €100 do €280 tygodniowo:

Zarobki	Platność dla osoby dorosłej, na którą przysługuje świadczenie
Do €100	€123,30
Od €100,01 do €110,00	€117,90
Od €110,01 do €120,00	€112,50
Od €120,01 do €130,00	€106,00
Od €130,01 do €140,00	€99,50
Od €140,01 do €150,00	€93,00
Od €150,01 do €160,00	€86,50
Od €160,01 do €170,00	€80,00
Od €170,01 do €180,00	€73,50
Od €180,01 do €190,00	€67,00
Od €190,01 do €200,00	€60,50
Od €200,01 do €210,00	€54,00
Od €210,01 do €220,00	€47,50
Od €220,01 do €230,00	€41,00
Od €230,01 do €240,00	€34,50
Od €240,01 do €250,00	€28,00
Od €250,01 do €260,00	€21,50
Od €260,01 do €270,00	€15,00
Od €270,01 do €280,00	€8,50
Ponad €280	Zero

- Zmniejszone stawki przedstawione powyżej dotyczą tylko zapomogi i zasiłku dla osób poszukujących pracy, zasiłku przedemerytalnego, dodatku z tytułu niepełnosprawności (Disability Allowance), zasiłku chorobowego, dodatku rolniczego (Farm Assist), dodatku z tytułu niezdolności do pracy (Incapacity Supplement), zasiłku z tytułu niezdolności do pracy wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (Occupational Injuries Benefit) oraz zasiłku dla kobiet w ciąży i karmiących piersią narażonych na szkodliwe warunki pracy (Health and Safety Benefit).
- W przypadku emerytury wypłacanej przez państwo z tytułu opłacanych składek, emerytury wypłacanej przez państwo z tytułu wejścia w wiek poprodukcyjny oraz renty inwalidzkiej, zastosowanie mają inne stawki.

- Zasada nr 2

- Zarobki współmałżonka/partnera z tytułu zatrudnienia poddawane są procedurze szacowania dochodów w odniesieniu do ubiegania się o zapomogę dla osób poszukujących pracy.

- Jeżeli osoba dorosła, na którą przysługuje świadczenie, pracuje trzy dni lub mniej, a jej praca podlega ubezpieczeniom, pierwsze € 50,00 dochodu nie jest brane pod uwagę oraz dopuszcza się odliczenie odpowiednich kosztów dojazdu. Połowa pozostałych zarobków, po odjęciu € 50, szacowana jest w odniesieniu do zapomogi dla osób poszukujących pracy wypłacanej na rzecz osoby ubiegającej się o to świadczenie.
 - Jeżeli osoba dorosła, na którą przysługuje świadczenie, pracuje przez co najmniej cztery dni, a jej praca podlega ubezpieczeniom, wówczas dozwolone jest nieuwzględnianie kwoty € 100,00 (łącznie z kosztami dojazdu) w odniesieniu do zarobków. Połowa pozostałych zarobków szacowana jest względem zapomogi dla osób poszukujących pracy wypłacanej na rzecz osoby ubiegającej się o to świadczenie. Jeżeli zarobki brutto współmałżonka/partnera przekraczają € 76,18, wówczas wszystkie dochody dzielone są na pół.
- ☛ W przypadku braku kosztów dojazdu do pracy, ulga z tytułu kosztów dojazdu nie będzie miała zastosowania.

Przykł. ad 3 „A” (do końca września 2007 r.)

Elżbieta, matka dwójki dzieci, jest osobą, na którą jej partner Tomasz ma prawo do wypł. aty świadczenia z tytułu u zapomogi dla osób poszukujących pracy. Tomasz pobiera € 353,10 zł ugoterminowej zapomogi dla osób poszukujących pracy w imieniu rodziny. W momencie gdy Elżbieta znajduje zatrudnienie na część etatu, na trzy dni, podlegające ubezpieczeniu i przynoszące łączny dochód brutto w wysokości € 140,00, nowa rodzinna stawka zapomogi dla osób poszukujących pracy na rodzinę liczona jest w następujący sposób:

Zasada nr 1

Osobista stawka Tomasza z tytułu u zapomogi	€ 185,80
Plus malejąca stawka Elżbiety, na którą przysługuje świadczenie	+ € 99,50
Plus płatność na dzieci na utrzymaniu	+ € 44,00
Całkowita zapomoga (przed zastosowaniem zasady nr 2)	€ 329,30

Zasada nr 2

Zarobki Elżbiety brutto	€ 140,00
Minus dzienna nieuwzględniana kwota za 3 d	- € 50,00
Minus nieuwzględniana kwota kosztów dojazdu	- € 6,35
Zarobki Elżbiety podlegające ocenie szacunkowej	€ 83,65

Zapomoga dla osób poszukujących pracy pobierana przez Tomasza	€ 329,30
Minus połowa szacunkowych zarobków Elżbiety (€ 83,65 ÷ 2)	- € 42,00
Całkowita pobierana przez Tomasza zapomoga	€ 287,30

Trzydniowe szacunkowe zarobki Elżbiety	€ 140,00
Plus zapomoga Tomasza po przeprowadzeniu oceny szacunkowej	+ € 287,30
Całkowity dochód na gospodarstwo domowe	€ 427,30

- Jeżeli współmałżonek pracuje, a wypłata zasiłku dla rodzin o niskich dochodach byłaby korzystniejszym rozwiązaniem dla rodziny niż zastosowanie malejącej stawki świadczeń, można złożyć wniosek o wypłatę korzystniejszego świadczenia (zob. rozdział 4).
- Wszelkie dodatkowe dochody powyżej maksymalnej stawki zapomogi dla osób poszukujących pracy mogą mieć również wpływ na drugorzędne zasiłki socjalne.

(Zarobki netto współmałżonka/partnera są liczone jako zarobki brutto minus składka na PRSI, fundusz emerytalny i składki na związki zawodowe).

W nowym systemie dochód traktowany będzie w następujący sposób:

- Nieuwzględniana kwota €20 dziennie, przez maksimum 3 dni tygodniowo (€60)
- Brak nieuwzględnianej kwoty za dni/dochód ponad 3 dni/€60
- 60% bilansu dochodu, po odjęciu dziennej nieuwzględnianej kwoty (zob. powyżej) zostanie poddane ocenie szacunkowej w odniesieniu do tygodniowej rodzinnej stawki zapomogi dla osób poszukujących pracy.
- Brak limitu ilości godzin/dni, w które osoba dorosła, na którą przysługuje świadczenie, może pracować.

Przykład ad 3 - po końcu września 2007 r.

Elżbieta, matka dwójki dzieci, jest osobą, na którą jej partner Tomasz ma prawo do wypłaty świadczenia z tytułu zapomogi dla osób poszukujących pracy. Tomasz pobiera €353,10 zł ugoterminowej zapomogi dla osób poszukujących pracy w imieniu rodziny. W momencie gdy Elżbieta znajduje zatrudnienie na część etatu, na trzy dni, podlegające ubezpieczeniu i przynoszące łączny dochód netto w wysokości €140,00, nowa rodzinna stawka zapomogi dla osób poszukujących pracy na rodzinę liczona jest w następujący sposób:

Rodzinna stawka zapomogi:	€353,10
Zarobki Elżbiety:	€120,00
Kwota nieuwzględniana za 3 dni (€20 dziennie x 3):	€60,00
Oszacowanie 60% pozostałej części (€120 - €60 = 60€ = 60% z €60)	€36,00
Nowa stawka zapomogi (€353,10 - €36):	€317,10
Całkowity dochód na gospodarstwo domowe: (zapomoga €317,10 + pensja €120)	€437,10

Klauzula zachowania świadczeń

Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodziny uznaje, że szacunkowa ocena dochodów zgodna ze starą procedurą (sprzed końca września 2007 r.) może być w pewnych okolicznościach korzystniejsza dla rodziny niż nowe zasady (wprowadzone po końcu września 2007 r.). Postanowiono, że ustalenia sprzed końca września 2007 r. będą w dalszym ciągu obowiązywały, jeżeli będą bardziej korzystne dla ubiegającego się o świadczenia – jeżeli klauzula zachowania świadczeń ma zastosowanie.

Klauzula zachowania świadczeń ma zastosowanie wówczas, gdy osoba ubiegająca się o świadczenie otrzymuje zapomogę dla osób poszukujących pracy oraz jej współmałżonek/partner zatrudniony jest przez cztery tygodnie przed wprowadzeniem tych nowych postanowień. Po wprowadzeniu nowego systemu, gdy osoba ubiegająca się o świadczenie przestaje być upoważniona do zapomogi dla osób poszukujących pracy na okres czterech tygodni, nowy system zostanie automatycznie zastosowany w odniesieniu do wszelkich przyszłych roszczeń, zakładając, że współmałżonek/partner jest zatrudniony lub podejmie zatrudnienie.

Małżonkowie rejestrujący się jako bezrobotni

W obecnym systemie dwa przykłady, Paweł - Przykład 2 i Elżbieta - Przykład 3, pokazują, że rodzina może mieć większy dochód, gdy osoba dorosła, na którą przysługuje świadczenie, pracuje zamiast głównego ubiegającego się o świadczenie. Nie będzie to mieć miejsca po wprowadzeniu nowych zasad w zakresie szacowania dochodów, od końca września 2007 r.

Podział świadczeń dla osób bezrobotnych

Zazwyczaj jeden z partnerów ubiega się o pełną stawkę zapomogi dla osób poszukujących pracy dla gospodarstwa domowego, ale istnieją również inne opcje.

Obydwie osoby dorosłe ubiegają się o zapomogę dla osób poszukujących pracy

Chociaż obydwie osoby dorosłe mogą ubiegać się osobno o płatność z tytułu zapomogi dla osób poszukujących pracy, nie otrzymają dwóch pełnych stawek świadczenia. Zamiast tego, otrzymają łącznie kwotę równą stawce głównego ubiegającego się (€ 185,80) i osoby dorosłej, na którą przysługuje świadczenie (€ 123,30). Płatność ta zostaje podzielona na pół, tak, aby każdy z nich otrzymał 50% stawki na rodzinę (€ 309,10 ÷ 2 = po € 154,55).

W tym przypadku każdy ubiegający się o zapomogę musi przestrzegać ograniczenia maksymalnie 3 dni roboczych, jeżeli stara się o zapomogę dla osób poszukujących pracy (osoby dorosłe, na które przysługuje świadcze-

nie, nie mają ograniczeń w zakresie liczby dni/godzin pracy – zob. poprzednie strony). W każdym przypadku osoba starająca się o zapomogę musi spełnić warunki ogólne w zakresie dostępności, możliwości i rzeczywistego poszukiwania pracy na pełen etat. Dochód z zatrudnienia może mieć wpływ na wysokość wypłacanej ich partnerom zapomogi dla osób poszukujących pracy, ale nie będzie mieć wpływu na wysokość wypłacanego ich partnerom zasiłku dla osób poszukujących pracy.

Chociaż nie można osiągnąć dodatkowego dochodu, możliwości w zakresie dochodu rodziny mogą się poszerzyć, ponieważ każdy z dorosłych może w przyszłości zakwalifikować się samodzielnie do wzięcia udziału w programach lub inicjatywach Powrót do pracy/do edukacji.

Płatności podzielone

Gdy para zamieszkuje ten sam dom, ale nie występuje między nimi zgoda, połowa stawki osobistej oraz połowa dodatku na osobę dorosłą, na którą przysługuje świadczenie, jest wypłacana każdej ze stron. W takich okolicznościach płatność na dziecko wypłacana jest jednemu z partnerów.

Prosimy o dokładne sprawdzenie tych opcji, ponieważ mogą one mieć wpływ na wysokość wypłacanego świadczenia.

Przykł ad 4 - przed końcem września 2007 r.

Jan i Maria to para z dwójką dzieci. Jan pracuje przez cztery dni w tygodniu, jego praca podlega ubezpieczeniu, a wynagrodzenie wynosi €260,00. Maria ubiega się o zapomogę dla osób poszukujących pracy. Nowa stawka zapomogi dla osób poszukujących pracy na rodzinęliczona jest w następujący sposób:

Zarobki Jana brutto		€ 260,00
Minus standardowa nieuwzględniana kwota	-	€ 100,00
Szacunkowe zarobki Jana		€ 160,00
Osobista zapomoga Marii przed oceną szacunkową		€ 185,80
Plus stawka na osobędorosłą		€ 21,50
Plus dodatek na dziecko na utrzymaniu x 2 dzieci	+	€ 44,00
łączna wysokość świadczeń z tytułu zapomogi przed przeprowadzeniem oceny szacunkowej		€ 251,30
Minus pozosta szacunkowych zarobków Jana	-	€ 80,00
Całkowita zapomoga wypłacana Marii		€ 171,30
Wysokość zapomogi dla Marii po ocenie szacunkowej		€ 171,30
Plus zarobki Jana	+	€ 260,00
Całkowity dochód na gospodarstwo domowe		€ 431,30

Przykł ad 4 - po końcu września 2007 r.

Zapomoga dla osób poszukujących pracy (stawka rodzinna)	€353,10
Zarobki Jana	€260,00
Kwota nieuwzględniana (€20 dziennie x maks. limit 3 dni)	€60,00
60% szacunkowych zarobków (€260 - €60 = €200; 60% z €200)	€120,00
Zapomoga wypł acana Marii (€353,10 - €120,00)	€233,10
Plus zarobki Jana	€260,00
Nowy łączny dochód na gospodarstwo domowe	€493,10

Świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci a praca

Wszystkie osoby otrzymujące świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci mogą zarobić €146,50 brutto tygodniowo i do tej kwoty nie będzie to miało wpływu na wysokość wypłacanego świadczenia.

Polowa pozostałego dochodu ponad próg €146,50 poddawana jest ocenie szacunkowej na potrzeby obliczenia wysokości świadczenia. Nowa stawka świadczenia obliczana jest z wykorzystaniem ruchomej skali, zawartej w publikacji „Wysokość Stawek” Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodziny (SW19). Stawka na dziecko na utrzymaniu nie ulega zmianie. Aby uzyskać egzemplarz tej publikacji, należy skontaktować się z lokalnym Wydziałem Spraw Socjalnych i Rodziny.

Świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci a przepisy UE

Od 5 maja 2005 r., obywatele UE, EOG (ang. EEA) oraz Szwajcarii, którzy są zatrudnieni lub samozatrudnieni w Irlandii i płacą składki na rzecz irlandzkiego systemu ubezpieczeń społecznych, **nie muszą spełniać kryterium stałego zamieszkania**, aby ubiegać się o świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci.

Przykład 5

Janina jest samotną matką z jednym dzieckiem, pobierającą świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci w wysokości €207,80, która znajduje pracę pensją €220 (brutto) tygodniowo. Jej nowa stawka świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci obliczana jest w następujący sposób

Zarobki Joanny brutto	€220,00
Minus nieuwzględniana kwota	- €146,50
Szacunkowe zarobki Joanny	€73,50
Oszacowane dochody Joanny (szacunkowe zarobki €73,50÷2)	€36,75

Nowe świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci wypł acane Joannie wedł ug tabeli stawek		€ 155,80
Plus stawka na dziecko na utrzymaniu	+	€ 22,00
Łączne świadczenia wypł acane Joannie		€ 177,80
Zarobki Joanny brutto		€ 220,00
Plus skorygowana stawka świadczenia		+€ 177,80
Cał kowity dochód na gospodarstwo domowe		€ 397,80

- ☛ Od maja 2007 r., w przypadku gdy zarobki przekraczają kwotę €400, można zakwalifikować się do otrzymywania przejściowej płatności świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci w wysokości połowy stawki, przez okres sześciu miesięcy.
- ☛ Samotni rodzice pracujący 19 godzin lub więcej w tygodniu mogą mieć prawo do zasiłku dla rodzin o niskich dochodach.
- ☛ Samotni rodzice mogą również podjąć pracę w ramach programu Powrót do pracy. Dodatkowe informacje na temat programu Powrót do pracy zamieszczono w rozdziale 4.

Praca w niepełnym wymiarze godzin a osoby niepełnosprawne

Wszelkie płatności z tytułu niepełnosprawności dokonywane są przy założeniu, że osoba starająca się o świadczenie nie może pracować i z zasady nie można podejmować standardowej pracy ani w pełnym ani w niepełnym wymiarze godzin, jednocześnie otrzymując świadczenia z tytułu niepełnosprawności.

Pobierając ten zasiłek, można jednakże podjąć pracę „rehabilitacyjną”, o ile taka praca przyczynia się do poprawy stanu zdrowia danej osoby lub zwiększa jej umiejętność radzenia sobie z chorobą lub niepełnosprawnością. Przed podjęciem pracy rehabilitacyjnej należy uzyskać zezwolenie Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodzinnych.

Dodatek z tytułu niepełnosprawności

Osobom, których praca została uznana za rehabilitacyjną, wolno jest zarobić €120 tygodniowo. Zarobki w przedziale od €120 do €350 szacowane są na poziomie 50%, czyli w przypadku zarobków w wysokości €200, kwota nieuwzględniana wynosi €120, a dochód szacunkowy to €40. Zasada ta dotyczy pracy w ramach społecznego programu zatrudnienia.

Istnieje możliwość podjęcia pewnej pracy rehabilitacyjnej i częściowego zachowania dodatku z tytułu niepełnosprawności oraz towarzyszących uprawnień do bezpłatnych programów związanych z tą płatnością.

- Dodatkowy dochód może mieć wpływ na drugorzędne zasiłki socjalne, takie jak dodatek z tytułu wynajmu.
- Gdy współmałżonek/partner osoby ubiegającej się o dodatek z tytułu niepełnosprawności jest zatrudniony, stosowana jest taka sama procedura badania dochodów jaka jest wykorzystywana w przypadku osób otrzymujących zapomogę dla bezrobotnych, a których współmałżonek pracuje (zob. rozdział 4).

☛ Od czerwca 2007 r. kapitał nieuwzględniany w odniesieniu do dodatku z tytułu niepełnosprawności wzrósł o €30 000, do €50 000.

☛ Osoby otrzymujące alimenty i pobierające dodatek z tytułu niepełnosprawności mogą odliczyć do €95,23 alimentów względem kosztów wynajmu lub kredytu hipotecznego przed przeprowadzeniem oceny szacunkowej dochodów w odniesieniu do otrzymywanego dodatku z tytułu niepełnosprawności.

Renta inwalidzka/zasiłek chorobowy

Osoba pobierająca zasiłek chorobowy lub rentę inwalidzką może podjąć pracę rehabilitacyjną i zachować pełną osobistą stawkę płatności, o ile jest to praca rehabilitacyjna i ma charakter pracy w niepełnym wymiarze godzin. Obejmuje to pracę w ramach społecznego programu zatrudnienia.

Przed podjęciem pracy rehabilitacyjnej należy uzyskać zezwolenie Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodzinnych.

Bezpłatne programy odnoszące się do renty inwalidzkiej zostają zachowane. Jeżeli praca wykonywana jest w ramach społecznego programu zatrudnienia, drugorzędne zasiłki socjalne mogą zostać zachowane (zob. rozdział 4).

- Dodatkowy dochód może mieć wpływ na drugorzędne zasiłki socjalne, takie jak dodatek z tytułu wynajmu.
- Dodatkowy dochód może mieć również wpływ na kartę świadczeń zdrowotnych. Aby uzyskać dodatkowe informacje, należy się skontaktować z lokalną Radą ds. Zdrowia (Health Board, zob. rozdział 7).

W przypadku gdy świadczenie wypłacane jest przez Radę ds. Zdrowia, Urzędnik Publicznej Opieki Społecznej ma prawo decydowania o tym, czy dana osoba może zachować drugorzędne zasiłki; można przedstawić argumenty za tym, że praca ma charakter szczególny.

Po zakwalifikowaniu się do uzyskiwania świadczenia z tytułu zasiłku chorobowego, kwota, jaką dana osoba otrzyma, będzie oparta o średnie tygodniowe zarobki brutto w odpowiednim roku podatkowym/składkowym. Wypłacana kwota zasiłku chorobowego będzie określana przez graniczne wartości wynagrodzenia - zob. rozdział 1.

Warunki dodatkowe:

- Aby zakwalifikować się do otrzymywania zasiłku chorobowego i zasiłku dla osób poszukujących pracy, należy opłacić 52 składek na PRSI od momentu rozpoczęcia pracy po raz pierwszy.
- Osoba, która otrzymuje zasiłek dla osób poszukujących pracy lub zasiłek chorobowy, nie otrzyma płatności połowy stawki dodatku na dziecko na utrzymaniu rodziców, jeżeli współmałżonek/partner takiej osoby pracuje i osiąga dochód brutto w wysokości przekraczającej €400 tygodniowo.
- Okres, w którym ubieganie się o zasiłek chorobowy i zasiłek dla osób poszukujących pracy związane jest z wcześniejszym wnioskowaniem o ten zasiłek, wynosi 26 tygodni (bez pierwszych trzech dni od złożenia nowego wniosku).

Świadczenia finansowe dla pracujących osób niepełnosprawnych

Pracodawcy, którzy chcą zatrudnić osoby niepełnosprawne, mogą korzystać z następujących programów pomocowych:

- Program dotowania wynagrodzenia (Wage Subsidy Scheme, WSS) oferuje wsparcie finansowe pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne, których poziom wydajności wynosi 50% - 80% standardowej wydajności. Pracownikowi oferowane są takie same warunki zatrudnienia jak pozostałym pracownikom, włącznie ze składkami PRSI, corocznym urlopem oraz prawem do pensji minimalnej. W przypadku pracowników, których wydajność jest mniejsza niż 50%, dotacja na godzinę wynosi €5,30, a w przypadku tych osób, których wydajność przekracza 50%, dotacja wynosi €4,26 na godzinę. Pracownicy muszą pracować minimum 21 godzin tygodniowo. Pracownicy, którzy spełniają warunki uprawniające do otrzymywania dodatku w ramach programu Powrót do pracy, mogą otrzymywać to świadczenie oprócz pensji. Pracownik zatrudniony w ramach programu dotowania wynagrodzenia, który dodatkowo spełnia kryteria kwalifikacyjne programu Powrót do pracy, może zachować drugorzędne zasiłki socjalne, takie jak karta świadczeń

zdrowotnych czy karnet na bezpłatne przejazdy, przez trzy lata od podjęcia zatrudnienia. Program ten nie jest dostępny dla sektora publicznego, zgodnie z postanowieniami ustawy o osobach niepełnosprawnych z 2005 r.

- Dotacja na wyposażenie/dostosowanie stanowiska pracy (Workplace Equipment/Adaptation Grant, WEAG) wypłacana jest w celu ułatwienia pracodawcom lepszemu przygotowania miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych. Mogą z niej również korzystać osoby niepełnosprawne pracujące w systemie samozatrudnienia. Dotacja ta ograniczona jest do sektora prywatnego, a maksymalna przyznawana kwota wynosi zazwyczaj €6 350.
- Program wspierania zatrudnienia (Supported Employment Programme) zapewnia osobom niepełnosprawnym dodatkową pomoc w szukaniu i zdobywaniu zatrudnienia. Wsparcie oferowane jest za pośrednictwem wielu organizacji, co obejmuje również trenerów przyuczających do zawodu, wspierających osoby niepełnosprawne i ich pracodawców.
- W ramach programu dotacji na potrzeby rozmów kwalifikacyjnych (Job Interview Interpreter Grant Scheme, JIGS), FAS zazwyczaj wypłaca wynagrodzenie w wysokości €106,68 za trzy godziny usług tłumacza pomagającego osobie z upośledzeniem słuchu lub mowy, która chce wziąć udział w rozmowie kwalifikacyjnej. Koszty dojazdu tłumacza są płacone według stałej stawki.
- Dotacja na osobistą pomoc przy czytaniu (Personal Reader Grant, PRG) umożliwia osobom niewidomym lub niedowidzącym zaangażowanie osoby pomagającej przy czytaniu materiałów związanych z zatrudnieniem. Można uzyskać dotację w wysokości €8,65 na maksymalnie 640 godzin rocznie.

Aby uzyskać dodatkowe informacje na temat tych dotacji, należy skontaktować się z lokalnym biurem FAS lub lokalnym centrum zatrudnienia (Local Employment Service, LES). Można również zapoznać się z informacjami zamieszczonymi w portalu dla osób niepełnosprawnych, w witrynie internetowej FAS pod adresem [HYPERLINK "http://www.fas.ie"](http://www.fas.ie) www.fas.ie

Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach

Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach to cotygodniowe świadczenie pieniężne mające na celu wsparcie rodzin uzyskujących niskie dochody. Świadczeniem tym zajmuje się Ministerstwo Spraw Socjalnych i Rodzinnych.

O zasiłek dla rodzin o niskich dochodach mogą się ubiegać osoby, które:

- Pracują co najmniej 19 godzin w tygodniu lub 38 godzin w okresie dwutygodniowym i nie pobierają zasiłku ani zapomogi dla osób poszukujących pracy; godziny pracy obydwu partnerów mogą być zsumowane, aby spełnić wymóg 19 godzin.
- Zamierzają pracować przez co najmniej trzy miesiące.
- Mają co najmniej jedno dziecko, na które przysługuje świadczenie, czyli dziecko w wieku poniżej 18 lat, lub w wieku 18-22 lat studiujące w trybie dziennym, które zazwyczaj mieszka z rodzicami i jest przez nich utrzymywane.
- Spełniają kryteria szacunkowych dochodów; dochód netto (po opodatkowaniu i odliczeniu składek na PRSI) zostanie porównany z konkretną stawką, uznawaną za odpowiednie wynagrodzenie z uwagi na wielkość rodziny (zob. poniżej).

Jeżeli partner danej osoby ubiega się o świadczenie dla osób poszukujących pracy, ale nie zgłosił tej osoby jako osoby dorosłej, na którą przysługuje świadczenie, może ona ubiegać się o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach, jeżeli pracuje i spełnia standardowe kryteria kwalifikacyjne; zob. powyżej. Żadne płatności otrzymane z tytułu zasiłku dla rodzin o niskich dochodach nie będą miały wpływu na świadczenia dla osób bezrobotnych otrzymywane przez partnera.

Szacunkowe badanie dochodu uwzględnia cały dochód danej osoby oraz jej partnera, z wyjątkiem zasiłku na dziecko (Child Benefit), dodatku/renty dla dzieci osieroconych lub opuszczonych przez rodziców (Orphans Allowance/Pension), dodatku dla opiekunów (Carer's Allowance), dodatku z tytułu opieki domowej nad chorym (Domiciliary Care Allowance), dodatku z tytułu wynajmu, dodatku z tytułu kredytu hipotecznego, dochodów z innych źródeł, np. dochodów z tytułu wynajmu nieruchomości lub odsetek.

Wielkość rodziny	Wytyczne w zakresie dochodu netto stosowane przez Ministerstwo
Jedno dziecko	€480,00
Dwoje dzieci	€550,00
Troje dzieci	€625,00
Czworo dzieci	€720,00
Pięcioro dzieci	€820,00
Sześcioro dzieci	€910,00
Siedmioro dzieci	€1 020,00
Ośmioro dzieci lub więcej	€1 090,00

Jeżeli wynagrodzenie netto (po opodatkowaniu i odliczeniach) wynosi mniej niż kwota wyznaczona dla wielkości rodziny, przyznawane jest 60% różnicy.

Przykład ad 6

Konrad i Monika mają 4 dzieci. Konrad jest zatrudniony w wymiarze ponad 19 godzin i zarabia €250 tygodniowo netto. Jeżeli Konrad ubiega się o wypłatę zasiłku dla rodzin o niskich dochodach w oparciu o wielkość jego rodziny i otrzymywane wynagrodzenie, jego nowy łączny dochód na gospodarstwo domowe wyliczany jest w następujący sposób:

Stawka zasiłku dla rodziny z czwórką dzieci	€ 720,00
Minus dochód Konrada	- € 250,00
Różnica dochodu	€ 470,00
Tygodniowy zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (60% z € 470)	€ 282,00
Plus zarobki Konrada	+ € 250,00
Całkowity dochód na gospodarstwo domowe	€ 532,00

O czym należy pamiętać

- Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach nie jest opodatkowany.
- Zasiłek dla rodzin o niskich dochodach wypłacany jest przez 52 tygodnie, w przypadku gdy beneficjent w dalszym ciągu pozostaje zatrudnionym przez co najmniej 19 godzin tygodniowo (lub 38 godzin na dwa tygodnie). Obejmuje to osoby uczestniczące w programie Inicjatywa dla Pracy, Programie pomocy na rzecz społeczności lokalnych (poprzednio program socjalno-gospodarczy, Social Economy Programme) i Programie wspierania pracy w niepełnym wymiarze godzin.
- Jeżeli zarobki wzrosną, w dalszym ciągu można zachować zasiłek dla rodzin o niskich dochodach przez pozostałą część roku.
- Osoba, która dzieli się pracą z inną osobą i pracuje przez co najmniej 38 godzin w okresie dwóch tygodni oraz spełnia wszystkie pozostałe warunki, również może ubiegać się o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach.
- Gdy obydwoje współmałżonkowie/partnerzy pracują, ich godziny pracy można zsumować, aby osiągnąć wymagany próg 19 godzin na gospodarstwo domowe, umożliwiając ubieganie się o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach.
- W przypadku powiększenia się rodziny o kolejne dziecko, płatność zasiłku dla rodzin o niskich dochodach zwiększa się.
- Minimalna płatność zasiłku dla rodzin o niskich dochodach wynosi

€20 tygodniowo.

- O zasiłek dla rodzin o niskich dochodach nie mogą się ubiegać osoby pracujące w systemie samozatrudnienia.
- Osoba, która uważa, że w dalszym ciągu spełnia warunki otrzymywania tego świadczenia, powinna pod koniec okresu 52 tygodni ponownie złożyć wniosek o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach. Zawsze należy sprawdzić – być może niewykorzystywana jest jakaś część płatności, do której mamy prawo.

Program wspierania pracy w niepełnym wymiarze godzin

Program ten umożliwi podjęcie pracy na część etatu – mniej niż 24 godziny tygodniowo. Zamiast zapomogi dla osób poszukujących pracy, można otrzymywać zapomogę dla osób pracujących na część etatu (Part-time Job Allowance) przez okres jednego roku, który może ulec przedłużeniu na kolejny okres. W ramach tego programu należy kontynuować poszukiwanie pracy w pełnym wymiarze godzin. Nie można ubiegać się o dodatek na dzieci, a dodatkowe świadczenia socjalne można zachować po pomyślnym przejściu standardowej procedury badania dochodów.

O zasiłek w ramach tego programu mogą się ubiegać osoby, które:

- Pobierają długoterminową zapomogę dla osób poszukujących pracy (Long-Term Jobseeker's Allowance, LTJA) przez 15 miesięcy lub dłużej i których świadczenia dla osób poszukujących pracy są wyższe niż odpowiedni dodatek płatny w ramach programu wspierania pracy w niepełnym wymiarze godzin.
- Znalazły pracę w wymiarze mniej niż 24 godziny tygodniowo, trwającą przez co najmniej dwa miesiące.
- Zapomoga dla osób pracujących na część etatu będzie wypłacana w wysokości €117,70 tygodniowo (na osobę samotną) lub €193,60 tygodniowo (wraz z osobą dorosłą na utrzymaniu). Zapomoga ta wypłacana będzie bez względu na wysokość zarobków z tytułu zatrudnienia. Pensja podlegała będzie opodatkowaniu, a dana osoba zapłaci składkę na PRSI klasy A, jeżeli jej tygodniowe zarobki będą wynosić €38 lub więcej. Jeżeli zarobki te będą wynosić mniej niż €38, wówczas osoba taka zapłaci składkę klasy J.

Osoba, która pracuje od 19 do 24 godzin tygodniowo, powinna sprawdzić, czy jest uprawniona do pobierania zasiłku dla rodzin o niskich dochodach (zob. rozdział 4).

Spółeczny program zatrudnienia

Spółeczne programy zatrudnienia obejmują Programy Aktywnego Rynku Pracy (Active Labour Market Programmes, ALMP) wspierane przez FÁS. W ramach tych programów oferowane jest szkolenie i doświadczenie związane z pracą, przede wszystkim osobom niepracującym od dłuższego czasu oraz tym, które pobierają świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci; do programów kwalifikują się również inne grupy ludzi. Osoby zatrudnione w ramach spółecznego programu zatrudnienia pracują średnio 19,5 godzin tygodniowo (39 godzin na dwa tygodnie).

Projektami organizowanymi w ramach spółecznego programu zatrudnienia zarządzają lokalni sponsorzy – grupy społeczności lokalnej, władze lokalne lub firmy non-profit działające w sektorze wolontariatu, bądź władze samorządowe. Program spółecznego zatrudnienia podzielony jest na dwie opcje, które posiadają oddzielne zasady kwalifikacji i odrębne warunki. Charakter pracy znacząco różni się dla każdego pojedynczego projektu. Informacje o miejscach pracy rozpowszechniane są za pośrednictwem biur FÁS, LES i lokalnych klubów pracy (Job Clubs). O stanowisko w ramach spółecznego programu zatrudnienia można się ubiegać za pośrednictwem lokalnych biur FÁS, LES i klubów pracy. Dodatkowe informacje dostępne są na stronie www.fas.ie.

Opcja spółecznego programu integracji dla pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Celem opcji spółecznego programu integracji dla pracujących w niepełnym wymiarze godzin jest pomoc w zapewnieniu, aby uczestnicy znaleźli zatrudnienie lub rozpoczęli szkolenie/edukację w pełnym wymiarze godzin standardowo po okresie jednego roku od momentu rozpoczęcia pracy w ramach spółecznego programu zatrudnienia. Osoba, która zdecyduje się wziąć udział w tej opcji, może zakwalifikować się do uczestniczenia w programie przez jeden rok.

Kto może skorzystać z tej możliwości

- Osoby w wieku 25 lat lub starsze, bezrobotne i pobierające w danym momencie zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy/świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci przez okres co najmniej jednego roku.
- Osoby w wieku 25 lat lub starsze, otrzymujące rentę dla wdów i wdowców (z tytułu opłacania składek lub bezskładkową) lub zasiłek dla kobiet opuszczonych przez mężów przez okres co najmniej jednego roku.
- Osoby w wieku 25 lat lub starsze, które są osobą dorosłą, na którą przysługuje świadczenie, będącą na utrzymaniu osoby kwalifikującej się do korzystania ze świadczenia, a która w danym momencie pobiera zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy lub

dodatek rolniczy przez okres 12 miesięcy lub więcej. (Nie dotyczy to osób dorosłych, na które przysługuje świadczenie, będących na utrzymaniu osoby korzystającej z dodatku z tytułu niepełnosprawności, zasiłku chorobowego, renty inwalidzkiej lub renty dla osób niewidomych).

- Uchodźcy (w ramach konwencji lub programu) w wieku 18 lub więcej lat, o statusie potwierdzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości i Reform Prawnych (czyli posiadające zieloną kartę lub policyjne świadectwo rejestracji z pieczętką 4), bez wymaganej liczby tygodni wypłacania świadczeń z Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodzinnych.
- Osoby podróżujące, w każdym wieku, bezrobotne i otrzymujące zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy lub świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci przez okres co najmniej jednego roku. Udział w programie mogą również wziąć osoby podróżujące w wieku 16-17 lat, które spędziły co najmniej 12 miesięcy na warsztatach szkoleniowych dla osób podróżujących (Travellers Training Workshop).
- Osoby w wieku 18 lat lub starsze, otrzymujące dodatek z tytułu niepełnosprawności lub rentę dla osób niewidomych lub rentę inwalidzką (które uzyskają zgodę Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodzinnych na podjęcie zatrudnienia o charakterze rehabilitacyjnym) lub zasiłek chorobowy przez co najmniej 6 miesięcy (które uzyskają zgodę Ministerstwa na podjęcie zatrudnienia o charakterze rehabilitacyjnym).
- Osoby w wieku 18 lat lub więcej, zgłoszone przez Zespół ds. Zwalczenia Narkotyków (Drugs Task Force).
- Byli przestępcy, w wieku 18 lat lub starsi, zgłoszeni przez Służbę Nadzoru Kuratorskiego (Probation Service). Dodatkowo, byli przestępcy w wieku 18 lat lub starsi, którzy nie zostali zgłoszeni przez Służbę Nadzoru Kuratorskiego, a którzy pobierają zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy przez okres co najmniej jednego roku.
- Osoby w wieku 18 lat lub starsze, zamieszkujące wyspy przybrzeżne.
- Osoby w wieku 25 lat lub starsze, które otrzymywały dodatek dla opiekunów (Carer's Allowance) lub dodatek dla opiekunów połączony z zapomogą lub zasiłkiem dla osób poszukujących pracy lub świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci przez co najmniej 12 miesięcy przed złożeniem wniosku o wzięcie udziału w społecznym programie zatrudnienia, a które nie mają obecnie obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki.

Opcja społecznego programu wspierania pracy w niepełnym wymiarze godzin

W opcji społecznego programu wspierania pracy w niepełnym wymiarze godzin można pracować do trzech lat, w porównaniu z 1 rokiem standardowo dostępnym dla innych uczestników. 3-letnia opcja uznaje potrzebę zagwarantowania dostępu do pracy w niepełnym wymiarze godzin na przedłużony okres czasu dla osób starszych, które od jakiegoś czasu nie są w stanie zapewnić sobie regularnego zatrudnienia. W przypadku podjęcia decyzji o skorzystaniu z tej opcji, można zostać przyjętym początkowo na jeden rok, a w zależności od efektów pracy i dostępności miejsc, można zostać ponownie zatrudnionym na dalszy okres, maksymalnie na 3 lata, po uzyskaniu zgody FÁS.

Kto może skorzystać z tej możliwości

- Osoby w wieku 35 lat lub starsze, bezrobotne i pobierające zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy/świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci przez co najmniej trzy lata.
- Osoby w wieku 35 lat lub starsze, otrzymujące rentę dla wdów i wdowców (z tytułu opłacania składek lub bezskładkową) lub zasiłek dla kobiet opuszczonych przez mężów przez co najmniej trzy lata.
- Osoby w wieku 35 lat lub starsze, które otrzymywały dodatek dla opiekunów lub dodatek dla opiekunów połączony z zapomogą lub zasiłkiem dla osób poszukujących pracy lub świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci przez co najmniej 3 lata przed złożeniem wniosku o wzięcie udziału w społecznym programie zatrudnienia, a które nie mają obecnie obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki.
- Osoby w wieku 35 lat lub starsze, które są osobą dorosłą, na którą przysługuje świadczenie, będącą na utrzymaniu osoby kwalifikującej się do korzystania ze świadczenia, a która w danym momencie pobiera zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy lub dodatek rolniczy przez okres 3 lat lub więcej. (Nie dotyczy to osób dorosłych, na które przysługuje świadczenie, będących na utrzymaniu osoby korzystającej z dodatku z tytułu niepełnosprawności, zasiłku chorobowego, renty inwalidzkiej lub renty dla osób niewidomych) (zamiana świadczeń między współmałżonkami).
- Uchodźcy w wieku 18 lub więcej lat, o statusie potwierdzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Równości i Reform Prawnych (czyli posiadające zieloną kartę lub policyjne świadectwo rejestracji z pieczętą 4), bez wymaganej liczby tygodni wypłacania świadczeń z Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodzinnych.
- Osoby podróżujące w wieku 18 lat lub starsze, otrzymujące

zapomogę lub zasiłek dla osób poszukujących pracy lub świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci przez okres co najmniej jednego roku. Udział w programie mogą również wziąć osoby podróżujące w wieku 16-17 lat, które spędziły co najmniej 12 miesięcy na warsztatach szkoleniowych dla osób podróżujących.

- Osoby w wieku 18 lat lub więcej, zgłoszone przez Zespół ds. Zwalczania Narkotyków.
- Byli przestępcy, w wieku 35 lat lub starsi, zgłoszeni przez Służbę Nadzoru Kuratorskiego.
- Osoby w wieku 35 lat lub starsze, otrzymujące dodatek z tytułu niepełnosprawności lub rentę dla osób niewidomych lub rentę inwalidzką (które uzyskają zgodę Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodziny na podjęcie zatrudnienia o charakterze rehabilitacyjnym) lub zasiłek chorobowy przez co najmniej 6 miesięcy (które uzyskają zgodę Ministerstwa na podjęcie zatrudnienia o charakterze rehabilitacyjnym).
- Osoby w wieku 18 lat lub starsze, zamieszkujące wyspy przybrzeżne.

Minimalne stawki płatności w ramach społecznych programów zatrudnienia:

Zasiłek osobisty	€210,20
— Osoby dorosłe na utrzymaniu, na które przysługuje świadczenie	€123,30
— Każde dziecko na utrzymaniu	€22,00
— Połowa stawki na każde dziecko na utrzymaniu	€11,00

O czym należy pamiętać

- Zarobki niższe niż €339 tygodniowo są zwolnione ze składki PRSI - ale składka na PRSI płacona jest przez pracodawcę. W przypadku zarobków przekraczających €339, w odniesieniu do składek PRSI nie jest uwzględniana kwota €127 tygodniowo. Stawka na PRSI jest opłacana w wysokości 4% całotygodniowych zarobków przekraczających €127.
- Czas spędzony na szkoleniach, programach edukacyjnych lub programach zatrudnienia można zaliczyć do okresu wymaganego do korzystania ze społecznego programu zatrudnienia. Czas spędzony w więzieniu również liczy się jako okres pozostawania bez pracy.
- W okresie życia udział w społecznych programach zatrudnienia ograniczony jest do trzech lat dla osób w wieku poniżej 55 lat i do sześciu lat dla osób w wieku 55 lat i starszych, które mogą uczestniczyć w programie przez łącznie 6 lat (z wyjątkiem przypadków wymienionych poniżej).

- W okresie życia udział w społecznych programach zatrudnienia ograniczony jest w przypadku osób, które kwalifikują się do tych programów w wyniku otrzymywania zasiłków z Ministerstwa Spraw Socjalnych i Rodzinnych w związku z niepełnosprawnością, do czterech lat dla osób w wieku poniżej 55 lat i do siedmiu lat dla osób w wieku 55 lat i starszych.
- Standardowo „okres oczekiwania” dla osób, które chcą powtórzyć jednoroczny okres uczestnictwa w społecznych programach zatrudnienia wynosi 12 miesięcy.

Po zakończeniu udziału w programie i złożeniu wniosku o świadczenia dla osób bezrobotnych, można wybrać to świadczenie, które jest korzystniejsze - albo długoterminową zapomogę dla osób poszukujących pracy albo zasiłek dla osób poszukujących pracy. W przypadku wyboru zasiłku dla osób poszukujących pracy, traci się uprawnienia do długoterminowych drugorzędnych świadczeń socjalnych, takich jak dodatek na paliwo lub dodatek bożonarodzeniowy (Christmas bonus).

Wpływ na drugorzędne zasiłki socjalne

Dochód w ramach społecznego programu zatrudnienia jest brany pod uwagę podczas procedury szacowania dochodu na potrzeby takich świadczeń jak wyprawka dla ucznia na nowy rok szkolny (ubranie i obuwanie) oraz dodatek na paliwo. Osoba uczestnicząca w społecznym programie zatrudnienia i otrzymująca jednocześnie świadczenie socjalne, ma niewielkie szanse otrzymania wyprawki dla ucznia na nowy rok szkolny (ubranie i obuwanie) lub dodatku na paliwo.

W przypadku otrzymywania zapomogi z tytułu wynajmu, połączenie dochodu w ramach społecznego programu zatrudnienia i świadczeń socjalnych będzie również miało wpływ na zapomogę z tytułu wynajmu. Wyczerpujące informacje na temat nowego procesu szacowania dochodów na potrzeby zapomogi z tytułu wynajmu zawarto w rozdziale 2.

Niemniej jednak, uczestnicząc w społecznym programie zatrudnienia, można zachować kartę świadczeń zdrowotnych, bez względu na wysokość zarobków.

Szkolenie w ramach społecznego programu zatrudnienia

Każdy projekt w ramach społecznego programu zatrudnienia posiada budżet przeznaczony na szkolenia i kształcenie uczestników, w wysokości €500 na każde miejsce pracy w ramach społecznego programu zatrudnienia na rok.

Szkolenie jest dostępne dla uczestników w czterech kategoriach: szkolenie związane z projektem, szkolenie związane z doksztalaniem, szkolenie w zakresie podstawowych umiejętności oraz w ramach programu Powrót do edukacji (umiejętność czytania i pisanie oraz liczenia).

Szkolenie „związane z projektem” obejmuje kształcenie i doskonalenie umiejętności uczestników, umożliwiające im wykonywanie pracy w ramach społecznego programu zatrudnienia. Szkolenia „związane z doksztalaniem” oferują kształcenie, które umożliwi uczestnikom podniesienie istniejących umiejętności lub zdobycie dodatkowych umiejętności koniecznych do podwyższenia kwalifikacji w ramach zatrudnienia. Szkolenie w ramach „podstawowych umiejętności” ma na celu zapewnienie dodatkowych umiejętności osobistych i technicznych pomocnych w uzyskaniu dostępu do zatrudnienia. Szkolenie w ramach programu Powrót do edukacji jest oferowane uczestnikom, którzy uważają, że takie szkolenie mogłoby być dla nich przydatne.

W ramach społecznego programu zatrudnienia stosowany jest indywidualny plan nauczania (Individual Learner Plan, ILP), wykorzystywany do rejestrowania szkoleń i doświadczenia zawodowego każdego uczestnika w trakcie jego okresu zatrudnienia w ramach tego programu.

Podjmując szkolenie, należy upewnić się, że:

- Dane szkolenie jest odpowiednie i korzystne dla ogólnych umiejętności konkretnej osoby oraz będzie przydatne w poszukiwaniu zatrudnienia po zakończeniu udziału w programie.
- Wybrane moduły szkolenia i doskonalenia oferują uznawane świadectwa lub certyfikaty.
- Możliwe jest uzyskanie odpowiednich i aktualnych referencji od przełożonego w ramach społecznego programu zatrudnienia, opisujących szkolenie, jakie dana osoba otrzymała oraz doświadczenie, jakie zdobyła. Podsumowujący „zapis osiągnięć” to dokument, który każdy uczestnik programu otrzymuje obecnie od swojego przełożonego. Dokument ten zawiera informacje o wszystkich pomyślnie ukończonych przez daną osobę szkoleniach w ramach indywidualnego planu kształcenia w zakresie społecznego programu zatrudnienia.

Dodatkowe zatrudnienie

Poza społecznym programem zatrudnienia można podjąć dodatkową pracę. Przychód z tej pracy podlega opodatkowaniu i składkom na PRSI obliczanym w standardowy sposób (informacje na temat opodatkowania i składek na PRSI zawarto w rozdziale 5). Każdy dodatkowy dochód może

mieć wpływ na drugorzędne zasiłki socjalne, w szczególności na dodatek z tytułu wynajmu (zob. rozdział 2).

Co się stanie po zakończeniu możliwych opcji w ramach społecznego programu zatrudnienia

- W ramach opcji integracji dla pracujących w niepełnym wymiarze godzin (Part-Time Integration Option) można zakwalifikować się do uczestniczenia w programie społecznego zatrudnienia przez kolejny rok. Uprawnienie do przedłużenia tego okresu nie jest przyznawane automatycznie, a tylko 20% całkowitej liczby etatów w ramach programu społecznego zatrudnienia można przedłużyć na kolejny rok. Osoba, która uważa, że kolejny rok pracy w ramach tego programu mógłby zwiększyć jej późniejsze szanse na uzyskanie pracy, powinna porozmawiać ze swoim przełożonym w ramach społecznego programu zatrudnienia. Sponsor musi poprosić FÁS o przedłużenie okresu zatrudnienia.
- Przed zakończeniem programu należy porozmawiać z przedstawicielem FÁS ds. zatrudnienia lub biurem LES, jeżeli znajduje się w pobliżu, aby omówić dostępne opcje uzyskania pracy.
- Osoby bezrobotne po zakończeniu pracy w ramach społecznego programu zatrudnienia mogą kwalifikować się do uzyskania zasiłku dla osób poszukujących pracy lub długoterminowej zapomogi dla osób poszukujących pracy. Istnieje możliwość wyboru bardziej korzystnego w danym przypadku świadczenia.
- Jeżeli po zakończeniu pracy w ramach programu jego uczestnik chce powrócić do edukacji, może skorzystać z kilku dostępnych programów (zob. rozdział 6). W przypadku osób otrzymujących świadczenia dla bezrobotnych, należy koniecznie pamiętać o poinformowaniu lokalnego Wydziału Spraw Socjalnych i Rodzinnych o wszelkich złożonych wnioskach o wzięcie udziału w jakichkolwiek z tych programów. Jeżeli uda się zapewnić miejsce w którymś z programów, należy poinformować lokalny Wydział Spraw Socjalnych i Rodzinnych i potwierdzić ustalenia, w celu zapewnienia kontynuacji wypłaty świadczeń socjalnych.

Prawa pracownicze w ramach społecznego programu zatrudnienia

INOUE będzie wspierać i promować prawo uczestników programu społecznego zatrudnienia do wstąpienia do związku zawodowego w celu ochrony swoich praw pracowniczych.

- W przypadku zwolnienia z pracy, osoba zwolniona ma prawo do otrzymania pisemnego wypowiedzenia, przedstawiającego powody zwolnienia, po zakończeniu pełnego roku pracy. Jeżeli pracownik czuje, że został niesprawiedliwie zwolniony, może wystąpić do Komisji Relacji Pracowniczych (Labour Relations Commission) i złożyć skargę na podstawie ustawy o niesprawiedliwych zwolnieniach. Pracownik musi zazwyczaj przepracować nieprzerwanie jeden rok, aby złożyć skargę na podstawie tej ustawy.
- Od pracownika nie można wymagać pracy w weekendy lub w nienormowanych godzinach, o ile nie wyrazi na to zgody podczas rozmowy kwalifikacyjnej.
- O zasadach dotyczących zwolnień chorobowych decyduje sponsor projektu, natomiast FÁS zwraca sponsorowi łączną kwotę 7 pełnych dni zwolnienia chorobowego, jeżeli pracownik dostarczy zaświadczenie lekarskie. Pracownik, który opuścił konieczne składowki na PRSI, może ubiegać się o zasiłek chorobowy; w przeciwnym wypadku będzie musiał ubiegać się o dodatkowe świadczenia socjalne w lokalnym Centrum ds. Zdrowia.
- Wszystkie kobiety mają prawo do urlopu macierzyńskiego w ramach społecznego programu zatrudnienia. Osoba, która nie kwalifikuje się do otrzymywania zasiłku macierzyńskiego, czyli nie ma opłaconej wystarczającej liczby składek na PRSI, powinna się udać do lokalnego biura Spraw Socjalnych i Rodzinnych i zarejestrować się. Po przyjęciu dziecka na świat, samotni rodzice mogą ubiegać się o świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci. Możliwe, że dana osoba jest uprawniona do ubiegania się o dodatkowe świadczenia socjalne, jeżeli czeka na wypłatę któregośkolwiek z powyższych świadczeń.

Urlop

- Uczestnik biorący udział w programie społecznego zatrudnienia przez pełen okres jego trwania ma prawo do urlopu w wymiarze 10,5 pełnych dni (81 godzin) oraz w wymiarze proporcjonalnym, gdy przepracowany został krótszy okres.
- Z urlopu należy skorzystać w ciągu 52 tygodni lub nie korzystać z niego w ogóle.
- Uczestnicy mogą mieć możliwość zakwalifikowania się do otrzymywania płatności w zamian za urlop.
- Ustalenia dotyczące udzielania urlopu pozostają w zakresie uzgodnień między sponsorem a uczestnikami.

👉 W przypadku osób uczestniczących w społecznym programie zatrudnienia, sponsorzy projektu (pracodawcy) muszą przestrzegać przepisów dotyczących pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin.

Procedury składania skarg

W przypadku problemów związanych z uczestnictwem w programie, gdy pracownik uzna, że nie można ich rozwiązać wspólnie ze sponsorem, powinien skontaktować się z lokalnym oddziałem FÁS ds. usług na rzecz wspólnoty (Community Service Unit).

Jeżeli problem w dalszym ciągu pozostaje nierozwiązany, należy skontaktować się z Biurem ds. Obsługi Klienta (Client Services Office), w FÁS, 27-33 Upper Baggot Street, Dublin 4. Tel. (01) 607 0500.

Jeżeli skarga nie zostanie rozwiązana w sposób zadowalający przez Biuro ds. Obsługi Klienta lub od momentu przekazania sprawy Koordynatorowi ds. skarg minęło sześć miesięcy, można skontaktować się z Niezależnym Pełnomocnikiem ds. Obsługi Klienta (Independent Client Services Commissioner), pod adresem P.O. Box 5656, Baggot Street, Dublin 4. (01) 668 5777.

Inicjatywa dla pracy

W ramach tego programu nie jest już prowadzona rekrutacja uczestników.

Nie przewidziano przymusowych zwolnień. Umowy z uczestnikami, którzy pozostają w programie, mogą zostać odnowione. Osoby, które dobrowolnie opuszczą program Inicjatywa dla pracy, zostaną zastąpione przez uczestników społecznego programu zatrudnienia.

Dodatek w ramach programu Powrót do pracy

W ramach tego programu można powrócić do pracy i zachować wypłatę świadczeń socjalnych w następującej wysokości: 75% w pierwszym roku, 50% w drugim roku i 25% w trzecim roku. Ponadto, dodatek w ramach programu Powrót do pracy nie podlega podatkowi dochodowemu ani PRSI.

Okres oczekiwania na ten dodatek wynosi 2 lata. Okres otrzymywania dodatkowych świadczeń socjalnych lub pomocy doraźnej może zostać doliczony do okresu uprawniającego do otrzymania świadczenia.

Przed rozpoczęciem pracy należy złożyć wniosek o dodatek w ramach programu Powrót do pracy i uzyskać zgodę. W przypadku nieuzyskania zgody, nie można zakwalifikować się do otrzymywania dodatku w ramach programu Powrót do pracy. Zatrudnienie wspierane dotacjami np. przed ożeniami w ramach społecznego programu zatrudnienia, program pomocy na rzecz społeczności lokalnych (kontynuacja programu socjalno-gospodarczego poprzednio zarządzanego przez Fas) itp. nie będzie uprawniała do uzyskania dodatku w ramach programu Powrót do pracy.

Kto może skorzystać z tej możliwości

Z tego świadczenia mogą skorzystać osoby zatrudnione na minimum 20 godzin tygodniowo oraz:

- Osoby w wieku 23 lat lub starsze, uprawnione do pobierania zapomogi albo zasiłku dla osób poszukujących pracy.
 - Osoby korzystające z jakichkolwiek poniższych świadczeń przez 15 miesięcy (12 miesięcy w przypadku osób w wieku 50 lat lub więcej): świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci; dodatek z tytułu niepełnosprawności; renta dla osób niewidomych; renta inwalidzka; dodatek z tytułu niezdolności do pracy; dodatek rolniczy; zasiłek przedemerytalny; bezskładkowa renta dla wdów i wdowców; zasiłek lub dodatek dla kobiet opuszczonych przez mężów; dodatek dla opiekunów (dla osób niepełniących już funkcji opiekuna). W przypadku tych wnioskodawców, nie ma zastosowania limit wieku.
- ☝ O to świadczenie mogą również ubiegać się osoby pobierające zasiłek chorobowy przez ponad trzy lata.
- ☝ Okres uprawniający do otrzymania dodatku w ramach programu Powrót do pracy dla byłych więźniów wynosi 15 miesięcy (12 miesięcy w przypadku osób w wieku powyżej 50 lat). Czas spędzony w więzieniu może być uznany lub zaliczony do okresu uprawniającego do świadczenia, po uprzednim uzyskaniu uprawnienia do świadczenia dla osób bezrobotnych.

Warunki przyznawania dodatku w ramach programu Powrót do pracy

- Czas spędzony w ramach programów Powrót do edukacji, Inicjatywa dla pracy lub programów FÁS będzie zaliczany do okresów bezrobocia.
- Od 1 marca 2006 r., w tych przypadkach, gdy w celu osiągnięcia okresu uprawniającego do pobierania świadczenia konieczne jest połączenie płatności, nie obowiązuje już warunek pobierania zasiłku lub zapomogi dla osób poszukujących pracy przez przynajmniej połowę tego okresu. Wszelkie świadczenia spełniające warunki będą traktowane w ten sam sposób.

Osoby bezrobotne lub pobierające świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci; dodatek z tytułu niepełnosprawności; rentę dla osób niewidomych; rentę inwalidzką; dodatek z tytułu niezdolności do pracy; dodatek rolniczy; zasiłek przedemerytalny; bezskładkową rentę dla wdów i wdowców; zasiłek lub dodatek dla kobiet opuszczonych przez mężów; dodatek dla opiekunów (dla osób niepełniących już funkcji opiekuna) przez 5 lat lub więcej mogą skorzystać z:

- Sześciotygodniowego programu szkoleniowego oferowanego przez pracodawcę przed uzyskaniem dodatku w ramach programu Powrót do pracy. W okresie szkolenia można otrzymać dodatek na pokrycie

kosztów posiłków/dojazdów w wysokości €44,50 tygodniowo, jak również świadczenia socjalne i rodzinne.

- Oferowana jest premia gotówkowa w wysokości €254 z tytułu rozpoczęcia pracy po okresie szkolenia.
- Dodatkowa premia gotówkowa w wysokości €254 przyznawana jest po 6 miesiącach zatrudnienia.

Korzyści wynikające z dodatku w ramach programu Powrót do pracy

- Osoba korzystająca z tego świadczenia odprowadza podatek i składkę na PRSI od swojego wynagrodzenia, ale nie od dodatku w ramach programu Powrót do pracy.
- Może również zachować kartę świadczeń zdrowotnych przez trzy lata.
- Istnieje także możliwość złożenia wniosku o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (zob. rozdział 4).

Uwaga: Zarówno dodatek w ramach programu Powrót do pracy oraz wynagrodzenie z zatrudnienia liczone są na zasadach NOWEJ procedury szacowania dochodu na potrzeby dodatku z tytuł u wynajmu lub kredytu hipotecznego – szczególnie owe informacje zawarto w rozdziale 2.

Osoby już korzystające z programu na dawnych zasadach przyznawania dodatku z tytuł u wynajmu mogą w dalszym ciągu podlegać ocenie szacunkowej na starych zasadach, jeżeli jest to dla nich bardziej korzystne. Można również ubiegać się objęcie programem Dofinansowania wynajmu mieszkań.

Należy koniecznie skontaktować się z Koordynatorem ds. Zatrudnienia (Jobs Facilitator), aby dowiedzieć się o ewentualnych uprawnieniach do otrzymywania dodatku w ramach programu Powrót do pracy. Z Koordynatorem ds. Zatrudnienia można skontaktować się za pośrednictwem lokalnego biura Spraw Socjalnych i Rodziny (zob. rozdział 3).

Dodatek do przychodu z tytułu pracy

Dodatek do przychodu z tytułu pracy to program, którym kierują urzędy skarbowe. W ramach tego programu po podjęciu pracy można otrzymać dodatkowe nieopodatkowane środki. Pracodawca również może skorzystać z dodatkowej ulgi podatkowej. Dodatkowa ulga podatkowa oferowana jest na okres trzech lat, według zmniejszającej się skali przedstawionej poniżej:

Dodatkowa osobista kwota wolna od podatku		Dodatkowa kwota wolna od podatku nakaźde uprawnione dziecko	
Rok 1	€3 810		€1 270
Rok 2	€2 540		€847
Rok 3	€1 270		€423

W ramach tego programu dochód po opodatkowaniu zwiększy się o €3 810 w pierwszym roku, plus dodatkowe €1 270 na każde uprawnione dziecko. Informacje na temat obliczania kwoty należnego podatku dochodowego znajdują się w rozdziale 5.

Wpływ na drugorzędne zasiłki socjalne

- Osoby korzystające z dodatku do przychodu z tytułu pracy, które otrzymują zapomogę z tytułu wynajmu, będą poddawane szacunkowej ocenie dochodu zgodnie z nowymi zasadami odnoszącymi się do dodatku z tytułu wynajmu – zob. rozdział 2. Jeżeli jest to dla nich bardziej korzystne, mogą one w dalszym ciągu podlegać ocenie na uprzednio obowiązujących zasadach.
- Osoby te mogą ubiegać się o objęcie programem Dofinansowania wynajmu mieszkań.
- Mogą one również zachować kartę świadczeń zdrowotnych przez trzy lata.
- Mogą one starać się o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach (zob. rozdział 4).

Kto może skorzystać z tej możliwości?

O dodatek do przychodu z tytułu pracy może się ubiegać każda osoba, która spełnia poniższe warunki:

- Jest osobą bezrobotną, korzystającą z jednego z następujących świadczeń: świadczenie dla osób bezrobotnych, świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci, dodatek z tytułu niepełnosprawności lub renta dla osób niewidomych przez 12 miesięcy. W przeciwieństwie do innych programów, nie można skorzystać z dodatku do przychodu z tytułu pracy w przypadku przepracowania choćby jednego dnia w poprzednim roku.
- Czas uczestnictwa w programie Wspierania pracy, społecznym programie zatrudnienia, w niektórych szkoleniach organizowanych przez FÁS oraz w programie Powrót do edukacji może również zostać zaliczony do 12-miesięcznego okresu i nie liczy się jako zatrudnienie podczas oceny kwalifikacji.
- Czas spędzony w więzieniu (po uzyskaniu - przed rozpoczęciem pracy - prawa do pobierania zapomogi dla osób poszukujących pracy)
- Osoby pobierające rentę inwalidzką przez 12 miesięcy lub zasiłek chorobowy przez co najmniej 3 lata.
- Praca musi być wykonywana w wymiarze minimum 30 godzin tygodniowo i oferować zatrudnienie przez co najmniej 12 miesięcy.

👉 Osoby zatrudnione w ramach programu Wspierania pracy mogą być uprawnione do korzystania z dodatku do przychodu z tytułu pracy.

Osoby, które uważają, że mogą ubiegać się o korzystanie z dodatku do przychodu z tytułu pracy, powinny złożyć wniosek o zwrot podatku do urzędu skarbowego.

Dodatkowe informacje na temat dodatku do przychodu z tytułu pracy dostępne są w urzędach skarbowych lub w witrynie internetowej www.revenue.ie. W lokalnym Biurze Pośrednictwa Pracy FÁS, można również sprawdzić, czy i jakie oferty miejsc pracy zostały zgłoszone przez pracodawców w ramach programu Dodatek do przychodu z tytułu pracy.

- Ważne jest, aby sprawdzić, czy dodatek w ramach programu Powrót do pracy jest w konkretnym przypadku lepszym rozwiązaniem. Osoby uprawnione do pobierania dodatku w ramach programu Powrót do pracy zyskują więcej składając wniosek o ten dodatek niż korzystając z dodatku do przychodu z tytułu pracy.

Osoby, które zostały y zwolnione z pracy w ciągu ostatnich sześciu miesięcy, nie mogą ubiegać się o dodatek do przychodu z tytułu u pracy.

Aby dowiedzieć się, która opcja jest w konkretnym przypadku najlepsza, należy skontaktować się z Koordynatorem ds. Zatrudnienia w lokalnym Biurze Spraw Socjalnych i Rodzinnych, lokalnym centrum zatrudnienia lub lokalnym centrum dla osób bezrobotnych (numery kontaktowe zamieszczono w rozdziale 7).

Samozatrudnienie

Samozatrudnienie to opcja brana pod uwagę przez wielu bezrobotnych. Chociaż dla tej sekcji dokumentu Praca na rzecz pracy nie przewidziano roli przewodnika w zakresie rozpoczynania działalności gospodarczej, niemniej jednak przedstawiono tu kilka przydatnych punktów wyjścia.

Dodatek dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy

Dodatek dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy to najważniejszy program wspierający osoby podejmujące pracę w systemie samozatrudnienia.

Kto może skorzystać z tej możliwości?

Do otrzymywania dodatku dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy są uprawnione osoby, które:

- Są zarejestrowane od co najmniej dwóch lat w Rejestrze socjalnym (Live Register) oraz otrzymują zasiłek chorobowy lub zapomogę dla osób poszukujących pracy (okres uczestnictwa w szkoleniach organi-

zowanych przez FÁS, w społecznych programach zatrudnienia oraz w programie Powrót do edukacji może zostać zaliczony do wymaganego okresu 2 lat), lub

- Otrzymują jedno z następujących świadczeń od 12 miesięcy: świadczenie dla osób samotnie wychowujących dzieci, dodatek z tytułu niepełnosprawności, renta dla osób niewidomych, dodatek z tytułu niezdolności do pracy, zasiłek przedemerytalny, renta inwalidzka, dodatek dla opiekunów, bezskładkowa renta dla wdów i wdowców, zasiłek lub dodatek dla kobiet opuszczonych przez mężów, dodatek dla żon osób przebywających w więzieniu (Prisoner's Wife's Allowance), o ile takie okresy poprzedzone są okresami korzystania ze świadczenia, które zazwyczaj kwalifikuje do pobierania dodatku dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy; lub
- Pobierają zasiłek chorobowy przez co najmniej 3 lata; lub
- Pobierają dodatek rolniczy przez 12 miesięcy, o ile proponowana działalność jest nowa w odniesieniu do dotychczasowej; lub
- Są osobą dorosłą pozostającą na utrzymaniu osoby spełniającej warunki otrzymywania świadczenia i ubiegającej się o nie.

Okresy uczestnictwa w programie FAS Początek pracy (Jobstart) LUB Dodatek do przychodu z tytułu u pracy (Revenue Job Assist) NIE są uznawane za okresy bezrobocia.

- Okresy korzystania z innych świadczeń socjalnych można połączyć ze sobą, aby uzyskać wymagany okres. W celu uzyskania dodatkowych informacji należy skontaktować się z lokalnym centrum dla bezrobotnych lub z INOU.

Korzyści wynikające z dodatku dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy

- Osoby korzystające z dodatku do przychodu z tytułu pracy, które otrzymują zapomogę z tytułu wynajmu, będą podlegały szacunkowej ocenie dochodów zgodnie z nowymi zasadami odnoszącymi się do dodatku z tytułu wynajmu – zob. rozdział 2. Jeżeli jest to dla nich bardziej korzystne, mogą one w dalszym ciągu podlegać ocenie na uprzednio obowiązujących zasadach.
- Osoby te mogą ubiegać się o objęcie programem Dofinansowania wynajmu mieszkań.
- Osiągany dochód nie będzie mieć wpływu na uprawnienie do karty świadczeń zdrowotnych dla osoby uczestniczącej w tym programie.

Inne dostępne formy wsparcia

- Uczestnicy programu Powrót do pracy mogą korzystać z nieoprocen-

towanych pożyczek do wysokości € 6 349, ze spłatą w ciągu trzech lat.

- Mogą otrzymać dotację w przypadku zatrudnienia dodatkowego pracownika w swojej firmie, spełniającego warunki programu Powrót do pracy.
- Dostępne są dotacje na pomoc techniczną, mające na celu pomoc w przygotowaniu biznes planu, przeprowadzaniu badań rynkowych lub rozwoju produktu.
- Dostępne są dotacje na szkolenia pozwalające zdobyć umiejętności konieczne do prowadzenia firmy, np. umiejętność obsługi komputera, zdolności menedżerskie itp.
- Miejskie i okręgowe Rady Przedsiębiorczości odpowiadają za rozwój działalności gospodarczej na danym obszarze oraz za pomoc w postaci dotacji i wsparcia dla nowopowstałych firm zatrudniających mniej niż 5 pracowników (zob. rozdział 7).

☛ Aby dowiedzieć się, w jaki sposób należy złożyć wniosek o dodatek dla przedsiębiorców w ramach programu Powrót do pracy oraz zdobyć informacje na temat dodatkowego wsparcia, należy skontaktować się z lokalnym koordynatorem. Z Koordynatorem ds. Zatrudnienia można skontaktować się za pośrednictwem lokalnego biura Spraw Socjalnych i Rodzinnych; można również zadzwonić pod numer Usług Wsparcia na rzecz Zatrudnienia (Employment Support Services): (01) 704 3165.

☛ Osoby mieszkające na terenie Obszaru Partnerstwa muszą uzyskać zatwierdzenie swojego podania ze strony Spółki Lokalnego Partnerstwa. Za pośrednictwem Partnerstwa można również uzyskać inne formy wsparcia, takie jak dostęp do szkoleń, finansowania itp.

☛ Nie należy rozpoczynać samozatrudnienia przed uzyskaniem pisemnej zgody ze strony Spółki Lokalnego Partnerstwa lub Wydziału Spraw Socjalnych i Rodzinnych (w zależności od sytuacji).

Program pomocy na rzecz społeczności lokalnych

Program pomocy na rzecz społeczności lokalnych jest zarządzany przez POBAL w imieniu Ministerstwa Wspólnoty, Ziemi i Kultury. Program pomocy na rzecz społeczności lokalnych ma na celu wspieranie ekonomicznego i społecznego odrodzenia lokalnych społeczności oraz zapewnienie możliwości zatrudnienia dla bezrobotnych lub innych osób w niekorzystnej sytuacji.

Program zapewnia finansowanie ponad 260 usług na rzecz społeczności lokalnych lub firm lokalnych, które zapewniają zarówno usługi, jak i miejsca pracy dla osób w niekorzystnej sytuacji życiowej.

Od finansowanych organizacji wymagane jest:

- Działanie nieobliczone na zysk
- Priorytetowe traktowanie bezrobotnych w procesie rekrutacji. Zgodnie z ogólną zasadą, 70% osób zatrudnianych w ramach projektu musi należeć do określonych grup (wymienionych poniżej)

Kto może skorzystać z tej możliwości

O uczestnictwo w programie pomocy na rzecz społeczności lokalnych mogą ubiegać się:

- Osoby bezrobotne otrzymujące zasiłek dla bezrobotnych, zapomogę dla bezrobotnych lub świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci;
- Osoby pobierające dodatek z tytułu niepełnosprawności, rentę inwalidzką lub rentę dla osób niewidomych;
- Osoby podróżujące, otrzymujące zasiłek dla bezrobotnych, zapomogę dla bezrobotnych lub świadczenia dla osób samotnie wychowujących dzieci;
- Osoby uzależnione w stanie zrównoważonym.

Wpływ na drugorzędne zasiłki socjalne

- Pracownicy kwalifikujący się do otrzymania wsparcia w postaci dotacji mogą ubiegać się o zasiłek dla rodzin o niskich dochodach.
- Na czas trwania programu można zachować swoją kartę świadczeń zdrowotnych.
- Osoba podejmująca pracę po wzięciu udziału w programie pomocy na rzecz społeczności lokalnych może ubiegać się o dodatek w ramach programu Powrót do pracy. W tym celu 50% okresu wymaganego w danych okolicznościach (zob. str. ??) musi być związane z pobieraniem świadczenia socjalnego spełniającego warunki.
- Osoby korzystające z zapomogi z tytułu wynajmu będą poddawane procedurze szacowania dochodów zgodnie z nowymi zasadami odnoszonymi się do dodatku z tytułu wynajmu (zob. rozdział 2), zgodnie z którymi €75 (i 25% dochodu ponad €75) nie jest brane pod uwagę. Jeżeli jest to dla nich bardziej korzystne, mogą w dalszym ciągu podlegać ocenie na uprzednio obowiązujących zasadach.
- Osoby te mogą ubiegać się o objęcie programem Dofinansowania wynajmu mieszkań.

Dodatkowe informacje można uzyskać w POBAL, pod numerem: 01-2400700.

Prawa pracownicze

Regularny pracownik zatrudniony w niepełnym wymiarze godzin posiada taki sam zakres praw, jak pracownik zatrudniony na pełen etat. W poniższej tabeli przedstawiono podsumowanie tych praw.

Regularny pracownik zatrudniony w niepełnym wymiarze godzin to osoba, która:

- Przepracowała co najmniej 13 tygodni u tego samego pracodawcy i od której oczekuje się zazwyczaj pracy przez co najmniej osiem godzin tygodniowo u tego pracodawcy.

Posiadane prawo:	Kiedy?
Pisemny wykaz warunków zatrudnienia	Po 2 miesiącach
Ochrona przed niesprawiedliwym zwolnieniem	Po roku
Ochrona przed niesprawiedliwym zwolnieniem wynikającym całe kowicie lub gł ównie z powodu ciąży, czł onkostwa w związku zawodowym lub dział alności ci związkowej	Brak wymagań dotyczących okresu
Od 1 marca 2007 r. - 26 tygodni zasił ku macierzyńskiego	Brak wymagań dotyczących okresu
Dni wolne na opiekęprzed/po narodzinach dziecka	Brak wymagań dotyczących okresu
Peł ny (bezpł atny) urlop opiekuńczy - 14 tygodniowy urlop	Po roku
Skrócony (bezpł atny) urlop opiekuńczy - 1 tygodniowy urlop na każdy miesiąc pracy	Po 3 miesiącach
Minimalny okres wypowiedzenia przed zwolnieniem z pracy*	Okres ciągł ego zatrudnienia
— jeden tydzień	Po 13 tygodniach
— dwa tygodnie	Po 2-5 latach
— cztery tygodnie	Po 5-10 latach
— sześć tygodni	Po 10-15 latach
— osiem tygodni	Po 15 latach
Zaległ ości w wynagrodzeniach, ś wiadczeniach urlopowych i niektórych ś wiadczeniach innego rodzaju, gdy pracodawca staje się niewypł acalny (tj. niezdolny do spł acenia dł ugów), jeżeli istnieją ustawowe uprawnienia.	Po 13 tygodniach
Zwolnienia dozwolone prawem	Po 2 latach
Gł osowanie w wyborach na dyrektora ds. pracowniczych w niektórych przedsiębiorstwach państwowych	Po 1 roku

*Nie dotyczy to pracowników, którzy standardowo mają pracować mniej niż osiem godzin w tygodniu.

Urlop

Ustawa o organizacji czasu pracy z 1997 r. poprawiła prawa regularnych pracowników zatrudnionych na część etatu/cały etat do dorocznego urlopu wypoczynkowego. Aby móc otrzymać 4 tygodnie (20 dni) dorocznego urlopu wypoczynkowego, pracownik musi przepracować:

- co najmniej 117 godzin w miesiącu kalendarzowym dla pracodawcy
- co najmniej 1 365 godzin w ciągu roku kalendarzowego na rzecz tego samego pracodawcy.

Urlopy wypoczynkowe pracowników należy obliczać według jednej z następujących metod:

Dni przepracowane w tygodniu	Należy urlop
5 Dni	20 Dni
Cześć etatu	8% przepracowanych godzin

Święta

Zamiast wolnego dnia świątecznego, pracodawcy mogą zaoferować jedną z poniższych opcji:

- dodatkowe dni dorocznego urlopu wypoczynkowego; lub
- płatność za dodatkowy dzień; lub
- płatny wolny dzień w ciągu miesiąca od dnia ustawowo wolnego od pracy; lub
- płatny wolny dzień w najbliższe święto kościelne.

Dotyczy to tylko tych osób, które w dniu poprzedzającym dzień świąteczny mają przepracowane minimum 40 godzin w ciągu 5 tygodni. Aby uzyskać dodatkowe informacje, należy skontaktować się z Ministerstwem Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia, pod numerem (01) 631 2121.

Minimalne wynagrodzenie

Od kwietnia 2000 r. wszyscy doświadczeni pełnoletni pracownicy mają prawo do krajowej minimalnej stawki godzinowej. Osoby poniżej 18 roku życia, zatrudnione po raz pierwszy lub uczestniczące w szkoleniu mogą otrzymywać zmniejszoną stawkę.

Krajowe stawki minimalnego zatrudnienia obowiązujące od 1 lipca 2007 r. są następujące:

Pracownik	Minimalna godzinowa stawka wynagrodzenia od 1 lipca 2007 r.
Doświadczony pełnoletni pracownik	€8.65
Poniżej 18 roku życia	€6.06
Powyżej 18 roku życia – w pierwszym roku pracy	€6.92
Powyżej 18 roku życia – w drugim roku pracy	€7.79
Powyżej 18 roku życia – praca w ramach zorganizowanego szkolenia lub nauki podjętej w standardowych godzinach pracy	pierwsza 1/3 część okresu €6,49
	druga 1/3 część okresu €6,92
	trzecia 1/3 część okresu €7,79

👉 Każda z jednych trzecich części okresu szkolenia musi trwać co najmniej 1 miesiąc i nie dłużej niż 12 miesięcy.

Pracodawca, który nie wypłaca doświadczonemu pełnoletniemu pracownikowi minimalnej stawki godzinowej, postępuje niezgodnie z prawem. W przypadku gdy wynagrodzenie jest niezgodne z obowiązującymi stawkami, istnieje możliwość złożenia skargi do Biura Pełnomocnika ds. Praw Pracowniczych lub do Inspektoratu Pracy Ministerstwa Przemysłu, Handlu i Zatrudnienia, tel.: (01) 631 2121.